

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, zast. JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, se sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 3. 2015, č. j. 32 Ad 7/2013 - 115,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi, advokátovi, se sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3.146 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ze dne 15. 2. 2013, č. j. X (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 15. 10. 2012, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění v platném

znění, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), protože podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Semily ze dne 6. 9. 2012 není žalobce invalidní, neboť v jeho případě nejde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že zdravotní stav žalobce byl v námitkovém řízení opakovaně posuzován, přičemž bylo zjištěno, že žalobce trpí séronegativní spondylartritidou nediferencovanou, vertebrogenním algickým syndromem krční a bederní páteře na podkladě degenerativních změn (osteochondróza, foraminostenóza), chronickou prostatitidou v terénu benigní hyperplasie prostaty, smíšenou neuropatií dolních končetin, stavem po ruptuře Achillovy šlachy v březnu 2011 (zhojeno ad integrum), divertikulosou sigmoidu, polypem sigmoidea (bez provedení biopsie pro obavy pacienta). Z nového posudku vypracovaného pro účely námitkového řízení tedy vyplývá, že se v případě žalobce nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle § 26 zákona o důchodovém pojištění. Za takový stav je totiž považován zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významně pro jeho pracovní schopnosti, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok. Žalovaná vysvětlila, že posudková komise vycházela z příslušné zdravotní dokumentace žalobce; ten sice byl k projednání zdravotního stavu opakovaně pozván, ale pod různými výmluvami se nedostavil. Žalovaná uznala, že se u žalobce jedná o chronifikované polymorfní potíže pohybového a nosného aparátu s nespecifickými příznaky. Žalobce podstoupil řadu vyšetření, z nichž vyplývá, že biochemické hodnoty jsou bez významných patologických markerů (revmatologem doporučenou medikaci kortikoidy údajně odmítá), analgetickou medikaci salazopyrinem na zjištěnou séronegativní spondylartritidu rovněž odmítá, stejně tak žalobce odmítl ošetření polypu střeva i psychiatrické vyšetření. V nálezů z provedené magnetické rezonance byly popsány degenerativní změny páteře bez neurologického korelátu a ochablost svalového korzetu s uváděnými bolestmi více úseků zad, bez senzomotorického deficitu. Žalovaná tudíž učinila závěr, že u žalobce jde o potíže v obecné rovině nemocnosti, léčebně ovlivnitelné především v kombinaci s dodržováním přiměřené pohybové aktivity vedoucí k posílení břišního a zádového svalstva. Nejedná se tedy o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který by odůvodňoval přiznání invalidního důchodu pro invaliditu jakéhokoli stupně.

[2] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou ze dne 26. 4. 2014, v níž dovozoval, že mu napadeným rozhodnutím vznikla škoda, protože je nesrozumitelné, neobjektivní, nepřezkoumatelné a zmatečné. Zdůraznil, že žalovaná nedostatečně zkoumala jeho zdravotní stav s ohledem na pro věc rozhodnou právní úpravu.

[3] Žalovaná se k žalobě vyjádřila podáním ze dne 27. 5. 2013, v němž setrvala na stanovisku, že zdravotní stav žalobce posoudila posudková lékařka správně.

[4] Krajský soud v Hradci Králové si v žalobním řízení vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašované pracoviště v Hradci Králové, ze dne 24. 10. 2013, č. j. 2013/1457-HK. Posudková komise uvedla, že žalobce trpí vertebrogenním algickým syndromem C, LS úseku páteře při degenerativních změnách páteře bez známek kořenového dráždění, séronegativní spondylartritidou nediferencovanou (HLA – B 27 negativní), stavem po operaci ruptury Achillovy šlachy (zhojeno ad integrum), smíšenou neuropatií dolních končetin (bez funkčního poškození),

pokračování

chronickou prostatitidou v terénu benigní hyperplazie prostaty, divertikulózou sigmoidu (polyp tračníku, biopsie nebyla provedena pro obavy pacienta), stavem po operaci KT vlevo, drobným lipomem na spodině třetí komory vpravo (bez vývoje), stavem po osteosyntéze levého předloktí pro frakturu, BHM, stavem po apendektomii. Posudková komise vyjádřila závěr, že se u žalobce jedná o polymorfní obtíže, pro které byl vyšetřen řadou odborníků jak ambulantně, tak i při hospitalizacích. Byl sice zjištěn vertebrogenní algický syndrom, při degenerativních změnách páteře, ale bez známek kořenového dráždění, přičemž objektivní neurologické nálezy byly v mezích normy. Posuzovaný byl schopen chůze bez opory, závažnější funkční postižení páteře nebylo zjištěno. Pro obtíže byl žalobce vyšetřen i revmatologem se závěrem, že jde o seronegativní spondylartritidu nediferencovanou, doporučenou léčbu však žalobce odmítl. Posudková komise dále zjistila smíšenou neuropatii dolních končetin bez jejich funkčního postižení. Neurologické nálezy neprokázaly ani akutní zánětlivou demyelinizační polyradikuloneuritidu. Dále poukázala na to, že žalobce utrpěl rupturu Achillovy šlachy, která však byla řešena operačně a byla zhojena bez funkčního postižení. Chronická prostatida není podle závěru komise závažným nálezem. Při koloskopickém vyšetření byla dále zjištěna divertikulóza sigmoidu (polyp tračníku), avšak žalobce biopsii odmítl kvůli svým obavám. V roce 1964 žalobce utrpěl zlomeninu levého předloktí bez funkčního postižení. Drobný lipom na spodině třetí komory vpravo je dle kontrolní magnetické rezonance mozku bez vývoje, funkčně nevýznamný. Z posudkově medicínského hlediska jsou výše uvedené nálezy při subjektivně uváděných obtížích žalobce nezávažného a kolísavého charakteru. Posudková komise zdůraznila, že žalobce v řadě případů léčbu odmítl, stejně jako řadu dalších diagnostických vyšetření. Posudková komise tedy dospěla s ohledem na obsah zdravotnické dokumentace k závěru, že u žalobce nebyla naplněna kritéria invalidizace uvedená v právním předpise, protože nebyly podstatněji omezeny fyzické, psychické a smyslové schopnosti žalobce. Žalobce tedy byl schopen být pracovní začleněný, byl schopen v plném rozsahu využívat pracovní schopnosti při dosažené kvalifikaci s vysokoškolským vzděláním. Zdravotní stav žalobce tudíž nebyl dlouhodobě nepříznivý ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění.

[5] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 6. 3. 2015, č. j. 32Ad 7/2013 - 115, žalobu jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění popsal, že opakovaně nařizoval ve věci jednání, a to na dny 21. 3. 2014, 18. 4. 2014 a 23. 5. 2014, avšak žalobce se vždy z těchto jednání ze zdravotních důvodů omluvil, avšak pouze v jednom případě svou omluvu doložil příslušnou lékařskou zprávou. Dospěl přitom k závěru, že žalobce činí obstrukce a neodůvodněné průtahy v řízení, neboť záměrně až „na poslední chvíli“ požádá o odročení jednání ze zdravotních důvodů, které střídavě mění, avšak, až na jeden případ, je nedoložil. O tom, že svou žádost o omluvu ze zdravotních důvodů má žalobce řádně doložit příslušnou lékařskou zprávou, byl soudem poučen, avšak ani k poslední žádosti o odročení ze dne 5. 3. 2015 žalobce žádné lékařské zprávy nepřiložil a zůstalo tak pouze u jeho tvrzení o zdravotních komplikacích. K opakované námitce žalobce stran podjatosti soudců krajského soudu uvedl, že usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. Nao 17/2014 - 37, bylo konstatováno, že soudci krajského soudu podjatí nejsou, přičemž žalobce nepřináší žádné nové důvody, který by tento závěr mohly zpochybnit. Soud proto dospěl k závěru, že byly splněny podmínky pro projednání věci bez účasti žalobce.

[6] K otázce důvodnosti samotné žaloby soud odkázal na obsah posudku posudkové komise a závěry tam uvedené. Zdůraznil, že žalobce byl na jednání posudkové komise opakovaně zván, a to na den 19. 9. 2013 a 24. 10. 2013, žalobce si však příslušné pozvánky nepřevzal, projednání proto nakonec proběhlo bez jeho účasti. S ohledem na závěry posudkové komise přitom soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, neboť žalobcův zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl tak závažný, aby se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, tudíž nesplňuje základní podmínku pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu jakéhokoli stupně. Poukázal dále na to, že pokud byla u žalobce stanovena teprve v srpnu 2012 séronegativní spondylartritida, nemohlo se v době posuzování lékařkou OSSZ v září 2012 jednat o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, i kdyby toto onemocnění bylo rozhodujícím zdravotním postižením, protože se nejedná o zdravotní stav vyhovující definici ustanovení § 26 zákona o důchodovém pojištění, a to s ohledem na jeho délku.

[7] Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 3. 2015, č. j. 32 Ad 7/2013 - 115, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost ze dne 16. 4. 2015, v níž žádal, aby mu byl ustanoven advokát. Dále navrhoval, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Stěžovatel dále trval na stanovisku, že jeho zdravotní stav nebyl dostatečně přezkoumán a že se jeho námitkami nikdo nezabýval.

[8] Nejvyšší správní soud stěžovateli usnesením ze dne 12. 5. 2015, č. j. 4 Ads 88/2015 - 31, ustanovil k ochraně jeho práv zástupce JUDr. Ing. Jiřího Špeldu, advokáta.

[9] V doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 6. 2015 stěžovatel prostřednictvím svého zástupce uvedl, že napadá rozsudek z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vytýkal krajskému soudu, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci, tedy jeho zdravotní stav. Krajský soud se totiž spokojil pouze s posudky komisí vypracovanými bez osobního fyzického vyšetření stěžovatele, aniž by se osobně pokusil zdravotní stav stěžovatele zjistit. Stěžovatel vyslovil přesvědčení, že jeho zdravotní stav byl natolik závažný, že odůvodňoval přiznání invalidního důchodu. Zdravotní dokumentaci přitom nepovažoval za příliš relevantní, neboť nedostatečně vystihuje pravou povahu jeho problémů, neboť trpí dlouhodobými závažnými bolestmi. Tyto skutečnosti přitom měl krajský soud zjistit při osobním jednání se stěžovatelem. Vyslovil přesvědčení, že zdravotní komplikace, kterými trpí, ovlivňují nejen jeho psychický stav, ale i smyslové vnímání, a to déle než 1 rok. Trval na tom, že je ochoten pracovat, ale jeho nepříznivý zdravotní stav mu v tom objektivně brání, což mělo být reflektováno. Zdravotní překážky, které mu nadto bránily účastnit se jednání krajského soudu, neodůvodňují postup soudu, kterým bylo rezignováno na náležité přezkoumání stavu věci. Jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav mu přitom neumožňuje realizovat jeho práva. Stěžovatel v neposlední řadě trval na tom, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek, zvláště s ohledem na jeho špatný zdravotní stav, který jej fakticky vylučuje nejen ze života ve společnosti, ale i z možnosti a schopnosti uplatňování práv.

[10] Žalovaná ke kasační stížnosti stěžovatele v přípisu ze dne 29. 4. 2015 uvedla, že se k ní nehodlá vyjádřit.

pokračování

II. Posouzení kasační stížnosti

[11] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Neúplné a nepřesvědčivé posouzení zdravotního stavu, které stěžovatel namítá, se v řízení o dávkách důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem považuje podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54) za jinou vadu řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek pouze podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 As 7/2004 – 47), ačkoli se stěžovatel dovolával důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

[14] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Brojí-li stěžovatel proti závěru krajského soudu, že jeho zdravotní stav neodpovídá žádnému stupni invalidity a že jeho zdravotní stav a pracovní schopnost nebyly soudem řádně posouzeny, Nejvyšší správní soud musí odkázat na svou judikaturu ohledně posuzování zdravotního stavu v případě přezkoumání rozhodnutí týkajícího se invalidního důchodu, podle níž podstatným faktorem určujícím výsledek soudního řízení je posouzení zdravotního stavu učiněné posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, protože soud sám nedisponuje takovými odbornými medicínskými znalostmi, které by mu umožňovaly o věci rozhodnout bez posouzení zdravotního stavu pojištěnce a jeho dopadu na pracovní schopnost tímto k tomu ze zákona povolaným orgánem. Závěry posudkových orgánů nadto soud nemůže „opravovat nebo nahrazovat“ na základě osobního jednání se stěžovatelem, jak dovozuje v kasační stížnosti, neboť k tomu nemá příslušné odborné medicínské znalosti. Proto je nutné klást důraz na správnost, přesvědčivost a úplnost posudku vydaného touto posudkovou komisí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54). Krajský soud v Hradci Králové tudíž nepochybil, když si v řízení vyžádal posudek posudkové komise MPSV se sídlem v Hradci Králové.

[16] Nejvyšší správní soud neshledává posudek uvedené posudkové komise vnitřně rozporným, případně nesouladným s posouzením učiněným posudkovými lékaři žalované v rámci správního řízení. Určité rozdíly v posudkových závěrech jsou v řízení o invalidní důchod pravidlem; toliko z faktu, že posouzení ve správním řízení a v řízení soudním jsou v určitých aspektech poněkud odlišná, nelze dovozovat nesprávnost celkového posouzení, zejména pokud se ve svých závěrech o řešené otázce v podstatné míře shodují. Doplnění dokazování v řízení před soudem ostatně má sloužit právě k doplnění skutkových zjištění učiněných správním orgánem.

[17] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že podle posudku OSSZ Semily ze dne 6. 9. 2012, č. j. LPS/2012/1491-SM_CSSZ, stěžovatel trpí séronegativní spondylarthritidou nediferencovanou, vertebrogenním algickým syndromem krční a bederní páteře na podkladě degenerativních změn, chronickou prostatitidou v terénu benigní hyperplasie prostaty, smíšenou neuropatií dolních končetin, stavem po ruptuře Achillovy šlachy (zhojeno ad integrum), divertikulosou sigmatu – polypem sigmoidea. Posudková lékařka však dospěla k závěru, že se nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, tudíž žalobce není invalidní.

[18] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že podle posudku České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Ústí nad Labem, Lékařské posudkové služby se sídlem v Liberci ze dne 12. 2. 2013, č. j. LPS/2012/333-NR-LIB_CSSZ, vydaného v řízení o námitkách, jsou v diagnostickém souhrnu žalobce uvedena séronegativní spondylarthritida nediferencovaná, vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře na podkladě degenerativních změn, chronická prostatitida v terénu benigní hyperplasie prostaty, smíšená neuropatie dolních končetin, stav po ruptuře Achillovy šlachy (zhojeno ad integrum), divertikulosa sigmatu (polyp sigmoidea, biopsie však neprovedena pro obavy pacienta). Zdravotní stav žalobce podle posudkového lékaře nepředstavuje dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění. Posudková lékařka přitom zdůraznila, že pokračující vyšetřování zdravotního stavu a léčení není důvodem invalidizace, nejsou-li doloženy odbornými nálezy významné funkční důsledky poškození zdraví. Poukázala rovněž na to, že se stěžovatel opakovaně s odkazem na svůj zdravotní stav omlouval z jednání, aniž by důvod své nepřítomnosti jakkoli doložil. Na základě doložených odborných lékařských nálezů jsou u žalobce prokázány potíže toliko v obecné rovině nemocnosti, léčebně ovlivnitelné v kombinaci s dodržováním přiměřené pohybové aktivity vedoucí k posílení břišního a zádového svalstva. Míra ovlivnění poklesu pracovní schopnosti odpovídá tělesnému habitu, subjektivním aktuálním potížím na medikaci a úrovni vzdělání, které je stěžovatel v plném rozsahu schopen využívat. V zdravotní dokumentaci stěžovatele nejsou doloženy žádné takové skutečnosti, které by mohly ovlivnit tento posudkový závěr o neexistenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[19] Podle ustanovení § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění ve znění platném od 1. 1. 2010 se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud

pokračování

vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Podle ustanovení § 26 zákona o důchodovém pojištění platí, že „za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok.“

[20] Ohledně posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se tedy jedná o otázku odbornou – medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem) a – jak již bylo výše zdůrazněno – rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám, a to ani při osobním jednání se stěžovatelem. Podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny k posouzení poklesu pracovní schopnosti a zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku.

[21] Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti (srov. ustanovení § 16a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení), spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I posudky posudkových komisí nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě pochybností může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který však splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především. Nejvyšší správní soud tedy zdůrazňuje, že případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud s ohledem na výše uvedené nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to – na rozdíl od posudkové komise – nemá potřebné medicínské znalosti (obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil např. ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).

[22] Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále

uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (ustanovení § 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles jeho pracovní schopnosti. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí.

[23] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že posudek Posudkové komise MPSV v Hradci Králové (jehož úplný obsah je citován v části I. odůvodnění tohoto rozsudku) splňuje výše uvedené požadavky na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku, a lze z něj tudíž při zjišťování skutkového stavu vycházet. V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení za účasti odborné lékařky z oboru neurologie, na základě obsáhlé lékařské dokumentace (souhrn nálezů krajský soud zrekapituloval v rozsudku), jednoznačně dospěla k závěru, že zdravotní stav žalobce není natolik závažný, aby se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění.

[24] K obdobnému závěru ohledně zdravotního stavu stěžovatele dospěla i Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Ústí nad Labem v posudku 12. 2. 2013, č. j. LPS/2012/333-NR-LIB_CSSZ a OSSZ Semily v posudku ze dne 6. 9. 2012, č. j. LPS/2012/1491-SM_CSSZ, jež byly vypracovány v průběhu správního řízení před žalovanou.

[25] Stěžovatel tyto jednoznačné závěry svou kasační stížností napadá, ale nepřináší argumentaci, která by byla s to posudkové závěry zpochybnit.

[26] Na tomto místě Nejvyšší správní soud poukazuje v této souvislosti na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., podle kterého soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. ke dni 25. 4. 2013.

[27] Dovolává-li se stěžovatel toho, že nebyla objektivně prozkoumána jeho způsobilost k výkonu práce, nezakládá se toto tvrzení s ohledem na obsah správního a soudního spisu na pravdě. Ostatně samotný stěžovatel kromě svého tvrzení ohledně nesprávného posouzení svého zdravotního stavu a subjektivně vnímaných bolestí a obtíží nepřináší žádné důkazní prostředky, jimiž by mohl podpořit svou argumentaci. Skutečnost, že závěry posudkové komise nejsou v souladu se subjektivními představami stěžovatele vyjádřenými v kasační stížnosti, nijak nedokládají, že příslušné závěry posudkové komise jsou nesprávné. Nejvyšší správní soud přitom nezjistil, že by se posudková komise

pokračování

nevyjádřila k některé z námitek stěžovatele stran jeho zdravotního stavu, nebo že by její závěry byly vnitřně rozporné, případně že by se dopustila jiné vady, která by zpochybnila její posudkové závěry; nadto takové pochybení stěžovatel ve skutečnosti ani nenamítá a dovolává se pouze svých subjektivně vnímaných obtíží, které zjevně nemají žádný objektivní podklad ve zdravotní dokumentaci stěžovatele. Stěžovatel sice napadá úplnost a relevantnost zdravotní dokumentace, avšak na žádné jiné nálezy, které by závěry učiněné posudkovými orgány mohly zpochybnit, nepoukazuje.

[28] Nejvyšší správní soud přitom zdůrazňuje, že pro posouzení zdravotního stavu s ohledem na nároky stěžovatele podle zákona o důchodovém pojištění jsou důležité objektivní podklady, nikoli jen jeho subjektivní stesky - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 – 46. K námitce stěžovatele, že jeho zdravotní stav nebyl osobně prošetřen posudkovou komisí, neboť se jejího jednání osobně neúčastnil, Nejvyšší správní soud uvádí, že se o jeho účast posudková komise opakovaně pokusila, ale stěžovatel jí k tomu neposkytl náležitou součinnost. Pokud stěžovatel s posudkovou komisí nespolupracoval, z jejího jednání se opakovaně omlouval bez doložení jakékoli lékařské zprávy, nelze za takové situace posudkové komisi ničeho vytknout, protože posudková komise nemá pravomoc zajistit si předvedení osoby, která se jejímu jednání vyhýbá. Posudková komise přitom výslovně uvedla, že lékařská dokumentace je dostačující k posouzení zdravotního stavu a jeho dopadu na pracovní schopnost stěžovatele.

[29] Nejvyšší správní soud přitom nezpochybňuje skutečnost, že stěžovatel trpí řadou onemocnění, se kterými mohou být spojena omezení v jeho každodenním životě, jak ostatně vyplývá z obsahu v řízení provedených posudků. Tyto obtíže stěžovatele však nejsou podle objektivního posouzení, jež je v případě zjišťování invalidity posuzované osoby určující (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 – 46), takového charakteru, aby odůvodňovaly přiznání invalidního důchodu pro invaliditu jakéhokoli stupně, neboť neomezují tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti stěžovatele významné pro jeho pracovní schopnost do té míry, aby bylo možno konstatovat dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Posudková komise uzavřela, že vycházela při posudkovém závěru z výsledků objektivně doložených vyšetření, která stěžovatel podstoupil (i v rámci hospitalizace) právě za účelem úplnosti zjištění jeho zdravotního stavu. Vyslovila závěr, že stěžovatel k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí byl pracovně včlenitelný, přičemž byl schopen využívat v plném rozsahu pracovní schopnosti s využitím dosažené vysokoškolské kvalifikace.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[30] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[31] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl meritorně, nezabýval se návrhem stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť by to za dané situace postrádalo smysl.

[32] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá; žalované však nelze podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat právo na náhradu nákladů řízení ve věci týkající se důchodového pojištění, ačkoli byla procesně úspěšná.

[33] Protože stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ustanoven zástupce, JUDr. Ing. Jiří Špelda, advokát, Nejvyšší správní soud mu podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. přiznal odměnu za zastupování za dva úkony právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů – první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem; doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 6. 2015. Tato odměna je podle ustanovení § 9 odst. 2 cit. vyhlášky ve spojení s ustanovením § 7 cit. vyhlášky stanovena ve výši 1.000 Kč za jeden úkon právní služby. Dále mu Nejvyšší správní soud přiznal na náhradě hotových výdajů podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu 600 Kč paušální náhrady hotových výdajů (jeden úkon právní služby po 300 Kč). Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal částku 2.600 Kč jako odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů, kterou navýšil o částku 546 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, neboť ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. K výplatě částky v celkové výši 3.146 Kč pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2015

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu